

چکیده

عنوان طرح: بررسی ویژگیهای فردی و اجتماعی متأهلین دارای روابط خارج ازدواجی در شهر تهران و شیراز در سال ۱۳۸۵-۱۳۸۶

نقش روابط پنهانی خارج از ازدواج در آشفتگی روابط میان همسران و پیامدهای زیانبار آن در زمینه بروز طلاق، بزهکاری، اعتیاد به مواد مخدر و بسیاری از آسیب های اجتماعی، روان شناختی و بهداشتی آشکار است. شکل این روابط وابسته به ارزشهای فرهنگی هر جامعه است و ماهیت پنهان آن در جامعه ما به عنوان یک عامل بازدارنده، مانع شناسایی به موقع آن و انجام مداخلات به هنگام حمایتی می شود. از این رو، این پژوهش با هدف کمک به زوجین در تحکیم بنیان خانواده و نیز کمک به مسئولین برنامه ریزی امور خانواده در شناسایی عوامل اجتماعی، روانی و جسمانی مؤثر بر شکل گیری این رفتار و توصیف خصوصیات جمعیت شناختی آنان انجام می گیرد.

این بررسی توصیفی- تحلیلی و از نوع مقطعی می باشد در این پژوهش ۳۷ فرد متأهل ساکن شهر تهران و شیراز (۱۶ زن و ۲۱ مرد) که بر اساس نظریه روانشناسان و روانپزشکان و مشاوران، دارای روابط خارج ازدواجی (عاطفی، جنسی یا مرکب) بودند، مورد بررسی قرار گرفتند. این افراد با روش نمونه گیری در دسترس و روش گلوله برفی انتخاب شدند. پژوهش حاضر با استفاده از یک پرسشنامه محقق ساخته ضمن بررسی خصوصیات جمعیت شناختی، به بررسی عوامل اجتماعی، روانی و جسمانی مؤثر بر رفتار خارج از ازدواج می پردازد. افراد مصاحبه کننده با برقراری ارتباط رو در رو با داوطلبین و توضیح در مورد اهداف طرح، در صورت رضایت آنان و تکمیل فرم رضایت نامه، اقدام به مصاحبه و تکمیل پرسشنامه های مربوطه کردند.

اطلاعات مورد نیاز بر اساس محتوای پرسشنامه ها و با استفاده از آزمون آماری کای دو، سنجش روابط دو متغیر و تفاوت پذیری متغیرها مورد تحلیل قرار گرفت.

یافته ها نشان دادند که میانگین سنی اقدام کنندگان به رفتارهای مورد بررسی ۳۵ سال، و اکثریت موارد تحصیلات دیپلم، فوق دیپلم و لیسانس داشتند و از ازدواجشان بین ۱ تا ۶ سال می گذشت و همگی ازدواج اولشان بوده است.

در ۶۳٪ موارد، سن شرکای جنسی ۲۵ تا ۳۰ سال بود و ۷۸٪ از آنها مجرد بودند. ۵۶٪ از پاسخگویان گزارش کرده اند که از طرف همسر خود حمایت عاطفی را دریافت می کنند و از این

لحاظ کمبودی احساس نمی کنند. ۵۹٪ از ارتباط جنسی خود با همسر اظهار رضایت نموده اند، ۵۶٪ موارد سابقه رابطه پنهانی را در دوستان و همکاران خود ذکر کرده اند. درآمد اکثریت پاسخ دهندگان در حد ۳۰۰ تا ۵۰۰ هزار تومان است و مشکلات مالی را بعنوان مهم ترین مشکلات زندگی خود مطرح کردند.

همچنین یافته ها حاکی از آن است که بیش از ۷۰٪ موارد، ارتباط پنهانی را خیانت محسوب کرده و خواهان جدایی از همسر خود نیستند، همچنین در ۶۲٪ موارد، روابط پنهانی را به اندازه روابط زناشویی خود جذاب نمی دانستند.

یافته نشان دهنده تفاوت زنان و مردان در زمینه حمایت عاطفی و رضایت از ارتباط جنسی است. به گونه ای که زنان کمتری از این دو مورد را در ارتباط با همسرانشان ذکر کرده اند. از این رو پیشنهاد می گردد که به این موضوع با دید و بررسی های گسترده تر و حجم نمونه بیشتر پرداخته شود تا نتایج آن قابلیت تعمیم بیشتری را داشته و راهکارهای مناسبی برای کنترل این پدیده مخرب اجتماعی روانی فراهم آید.